

Részletes tantárgyprogram és követelményrendszer

Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar		Híradástechnika Intézet		
Tantárgy neve és kódja: Villamosságtan II. KHTVT21TNC, KHTVT21TLC KHTVT21TTC		Kreditérték: Nappali tagozat: 3 Levelező tagozat: 4 Távoktatás: 4		
Szakok melyeken a tárgyat oktatják: Villamosmérnöki szak				
Tantárgyfelelős oktató:	Dr. Rácz Ervin		Oktatók:	Erdős Endre Levente, Szini Erzsébet
Előtanulmányi feltételek: (kóddal)	Nappali tagozaton: Villamosságtan I. gyakorlat KHTVT12TNC Matematika I. KMEMA11TNC Levelező tagozaton: Villamosságtan I. gyakorlat KHTVT12TLC# Matematika I. KMEMA11TLC Távköztan: Matematika I. KMEMA21TTC #			
Heti óraszámok:	Előadás:	Tantermi gyak.:	Laborgyakorlat:	Konzultáció:
Nappali tagozat	3	0	0	0
Levelező tagozat	0	0	0	16
Távoktatás	0	0	0	12
Számonkérés módja (s,v,é):	Vizsga			
<i>Értékelési és ellenőrzési eljárások:</i>				
A tantervben előírt előadások látogatása kötelező. A vizsgára bocsátás feltétele az évközi jegy megszerzése a Villamosságtan II. gyak. K**VT22**C kódú tárgyból. Vizsga a teljes félévi anyagból írásban. Az írásbeli vizsga két részből áll: elméleti kérdések megválaszolásából és feladatok megoldásából. Az értékelés pontozásos, a maximális pontszám 120. Ezen belül az elméleti kérdésekre kapható maximális pontszám 40. Az elégséges osztályzat alsó szintje 65 pont.				
<i>Ismeretanyag leírása:</i>				
Összetett szinuszos hálózatok komplex algebrai számítási módszerei. A háromfázisú energetikai rendszer. Komplex mennyiségek függvényábrázolásai. Helygörbék, egyenes- és kördiagramok, munkadiagram, Nyquist diagram. Logaritmus egységek, Bode diagram. Kétpóluspárok. Lineáris kétpóluspárok karakterisztikái, paraméterek, paraméter táblázat. Szimmetria. Helyettesítő kapcsolások. Kétpóluspárok üzemi tulajdonságai: lezárás, üzemi átviteli tényező, összekapcsolás, reflexiós tényező, hullámimpedancia. Periodikus áramú hálózatok. Harmónikus összetevők. Fourier analízis alkalmazása. Nemlineáris torzulás, torzítási tényező. Tranzienstényezők (általános időbeli jelenségek vizsgálata). Villamos hálózat differenciál egyenletrendszere és annak megoldása Laplace transzformációval. Egyszerű áramkörök be- és kikapcsolási jelenségei (egyen feszültség, váltakozó feszültség).				

A tananyag	
Oktatási cél: A villamosmérnökök és a villamos műszaki tanárok legalapvetőbb szakmai specifikumának az áramköri és a mező szemléletének a kialakítása. Ezen keresztül a későbbi villamos szakmai tanulmányok megalapozása. A mérnöki döntésekhez is szükséges - villamos feladatokban való jártasság kialakítása. Készség kialakítása a tantárgyban oktatott tananyag kalkulátoros számításaiban. Saját mérési tapasztalat által a tananyag elmélyítésének segítése. Oktatási cél elérését szolgáló feladatok: • a villamos és a mágneses jelenségek világos feltárása, az összefüggéseknek fogalmakban (szavakban), ábrákban és - az oktatás során már rendelkezésre álló matematikai ismeretek alapján - matematikai formulákban való megfogalmazása, • az absztrakciós készség, a modellekben való gondolkodás megalapozása, ill. fokozása, • a valóság és a modellek viszonyának a bemutatása és ezen viszony elvi értékelése, • a természet és a technika egészében érvényesülő törvények, viszonyok és tendenciák bemutatása és értékelésük a villamos szakterületen. A tantárgy törzsanyagának, oktatási módszereinek és követelményeinek tartalmazniuk kell mindazon ismereteket, jártasságokat és készségeket, amelyek lehetővé teszik a konvertálható villamosmérnökök képzését. A tárgy oktatója kb. 10%-ban eltérhet a részletes tematikától.	
Tematika: Összetett szinuszos hálózatok, a háromfázisú energetikai rendszer Komplex mennyiségek függvényábrázolásai Kétpóluspárok Periodikus áramú hálózatok Tranziens jelenségek (Általános időbeli jelenségek vizsgálata)	
Témakör:	Óraszám: Nappali tagozaton (Lev. és Táv. tagozaton időarányos rész)
<i>Összetett szinuszos hálózatok.</i> A fázisjavítás, az illesztés. Induktív csatolások, ezek helyettesítő képei. A hálózatszámítási tételek és módszerek alkalmazása szinuszos hálózatok esetén. Szinuszos hálózatok számításai. Többfázisú feszültség előállítás, a háromfázisú hálózat, a csillag- és a deltakapcsolás, a forgó mágneses mező. Számítások háromfázisú hálózatok esetén, a nullpont eltolódás meghatározása, (a szimmetrikus összetevők módszere). A háromfázisú teljesítmény számítása.	9
<i>Függvényábrázolások komplex mennyiségek esetén, frekvenciafüggvények.</i> Helygörbék: egyenes-, és kördiagramok (impedancia és áram munkadiagram), az inverzió szabályai (Nyquist-diagramok). Logaritmikus egységek és mennyiségek, nullad-, első-, és másodfokú Bode-diagramok. Rezonanciajelenség, rezgőkörök, rezonanciagörbék, rezgőkörök Bode-, (és Nyquist-) diagramjai. (LC, RC, és RL kétpólusok Foster-szintézise.)	12
<i>Kétpóluspárok.</i> A lineáris kétpóluspárok karakterisztikái és paraméterei, a paraméterek összefüggései, a paramétertáblázat, kétpóluspárok szimmetriái, kétpóluspárok helyettesítő kapcsolásai. Kétpóluspárok üzemi sajátosságai, lezárás, az üzemi átviteli tényező, összekapcsolás, a reflexió tényező, a hullámimpedancia.	9

<i>Periodikus áramú hálózatok.</i> Periodikus jelenségek, az alap és a felharmonikusok fogalma. A Fourier-analízis alkalmazása (a Fourier-sor komplex alakja). A nemlineáris torzulás a torzítási tényező. A lineáris torzulás fogalma (ennek alkalmazása harmonikusszűrésre).	6												
<i>Tranziens jelenségek (Általános időbeli jelenségek vizsgálata)</i> Villamos hálózat differenciál-egyenletrendszere. A differenciálegyenletek megoldása Laplace-transzformációval, az operátoros impedancia fogalma. Egyszerű RL, RC és RLC kétpólusok egyenfeszültségre kapcsolása operátoros módszerrel, az időállandó és a csillapítási tényező fogalma, rezgőkör szabad rezgései (az aperiodikus kör). Ki-, be és átkapcsolások összetettebb egyenáramú áramkörökben az egyszerű esetekre visszavezetve. Egyszerű váltakozó áramú áramkörök be-, és ki-kapcsolásai	6												
Irodalom:													
Kötelező:													
Ajánlott: <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%;">Debreczenyné Révy Gabriella</td> <td>Bode diagramok (440/1978)</td> </tr> <tr> <td>Debreczenyné Révy Gabriella</td> <td>Kétpóluspárok (261/1979)</td> </tr> <tr> <td>Demeter – Dén:</td> <td>Villamosságtan II. 2. (2001/51)</td> </tr> <tr> <td>Demeter Székér:</td> <td>Villamosságtan II. 3. (2001/51)</td> </tr> <tr> <td>Demeter – Dén:</td> <td>Villamosságtan III. (173/2001)</td> </tr> <tr> <td>Székér:</td> <td>Bode-diagramok</td> </tr> </table>		Debreczenyné Révy Gabriella	Bode diagramok (440/1978)	Debreczenyné Révy Gabriella	Kétpóluspárok (261/1979)	Demeter – Dén:	Villamosságtan II. 2. (2001/51)	Demeter Székér:	Villamosságtan II. 3. (2001/51)	Demeter – Dén:	Villamosságtan III. (173/2001)	Székér:	Bode-diagramok
Debreczenyné Révy Gabriella	Bode diagramok (440/1978)												
Debreczenyné Révy Gabriella	Kétpóluspárok (261/1979)												
Demeter – Dén:	Villamosságtan II. 2. (2001/51)												
Demeter Székér:	Villamosságtan II. 3. (2001/51)												
Demeter – Dén:	Villamosságtan III. (173/2001)												
Székér:	Bode-diagramok												
Egyéb segédletek: A tárgy oktatásához felhasználhatóak az egyéni tanulást támogató és folyamatosan készülő oktatási anyagok is (önálló tanulást szolgáló füzetek, elektronikus tananyagok, videók).													